

امانت پستی

Parcel Post (Colis Postaux)

نویسنده: سعید بختیاری سلطانی

عضو انجمن مطالعات تاریخ پستی ایران

user35335@gmail.com

فروردین ۱۴۰۰ خورشیدی

پیشینه:

پست از دیرباز، نقش مهمی در زندگی اجتماعی داشته است. پس از پیشرفت های نوین ارتباطی در عصر مدرن، نه تنها نقش "پست" کمرنگ نشده که بر دامنه کارایی آن افزوده شده است.

امانت پستی (بار پستی)، محموله ای است شامل هر نوع کالای مجاز که ارسال آن از مبدا به مقصد توسط پست انجام می شود. به منظور تضمین و پیگیری ارسال "کالای" سپرده شده به پست، برای هر امانت، رسید صادر می شود. در رسید امانت پستی، مشخصات محموله ثبت می شود: نام فرستنده، نام گیرنده، مقصد، مبدا، وزن کالا، تاریخ ارسال و تاریخ دریافت امانت. بر روی رسید به میزان هزینه محاسبه شده برای ارسال کالا (بر اساس وزن و مسافت) تمبر مخصوص "امانت پستی" چسبانده و باطل می شود.



سه نمونه "ملتمسه امانت" (رسید امانت پستی) از دوره ناصرالدین شاه، بر روی این رسید ها، تمبر های معمول پست مصرف شده است.

سابقه تاریخی "امانت پستی" در "پست نوین ایران" به دوران ناصر الدین شاه قاجار باز می گردد. مهمترین مسیر ورود و خروج کالای تجاری بین اروپا و ایران از راه روسیه بود. در سال ۱۲۶۲ خورشیدی (۱۸۸۳ میلادی - ۱۳۰۰ قمری) روسیه با وضع حقوق گمرکی سنگین، مانع ورود و خروج کالای تجاری بین ایران و اروپا گردید. این وضع سبب شد حمل و نقل کالا از طریق پست و در قالب "امانت پستی" صورت گیرد. همین موضوع موجب رونق بیش از پیش پست گردید. (ایرج رودگر کیا دارا، تاریخ پست ایران، ۱۳۷۶، ص ۱۵۴، ۲۶۸)

در دوران ناصرالدین شاه، از تمبرهای پستی منتشر شده ی جاری برای "رسید امانت پستی" (ملتمسه امانت) استفاده می شد. معمولاً رقم های درشت تمبرهای پستی (قرانی) برای این منظور مصرف می شد. در این دوره، تمبر اختصاصی برای رسید "امانت پستی" منتشر نشد.

تمبر امانت پستی:

برای نخستین بار در سال ۱۲۸۷ خورشیدی (۱۹۰۹ میلادی) در دوره محمد علی شاه قاجار، تمبر اختصاصی برای "امانت پستی" منتشر شد. برای این منظور تمبر های پستی "محمد علی شاه" به دو صورت، روچاپ گردید:

شکل نخست: رقم ۲۶ شاهی از سری پستی محمد علی شاه به سفارش "اداره پست ایران" در چاپ خانه "آنشده" کشور هلند (چاپ خانه ای که سری تمبر محمد علی شاه را چاپ کرده بود) با عبارت فرانسوی "Colis Postaux" به معنی "بسته های پستی" توسط ماشین چاپ، با رنگ مشکی، روچاپ (Overprint) شد. (فریدون فرح بخش، راهنمای تمبر های ایران، ۱۳۹۵، ص ۷۶)



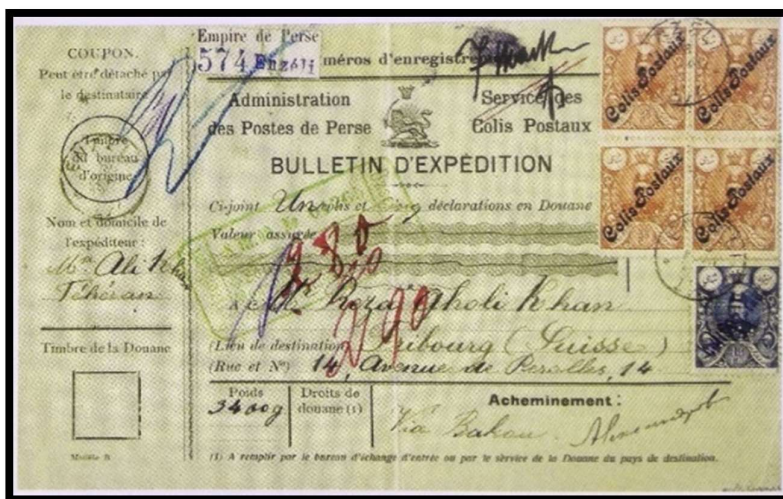
رقم ۲۶ شاهی (قهوه ای رنگ) از سری تمبر پستی محمد علی شاه با روچاپ ماشینی "کولیس پوستاوکس" (Colis Postaux)، نمونه مصرف نشده (Mint).

(مجموعه آقای دکتر سید حسین محمد حسینی شمیرانی)



بلوگ ۱۸ تایی رقم ۲۶ شاهی، مصرف نشده (Mint) از سری پستی محمد علی شاه قاجار با روچاپ ماشینی "Colis Postaux"

(مجموعه آقای دکتر سید حسین محمد حسینی شمیرانی)



رسید حمل و نقل "Bulletin d'expédition" از بندر انزلی به تهران، یک بلوک تمبر ۲۶ شاه‌ی با روچاپ ماشینی و یک قطعه ۱۳ شاه‌ی با "مهر دستی" بر روی این سند مصرف شده است.

(بهر روز نصر و وحید بهکار، باجگیران و تمبرهای بریده، ماهنامه دنیای تمبر، شماره ۱۲۵، ص ۱۹)

شکل دوم: عبارت "Colis Postaux" با "مهر دستی" (Handstamp) به رنگ آبی و گاهی مشکی، بر روی سری پستی محمد علی شاه زده شد. از رقم ۱ شاه‌ی تا رقم ۱۰ قران، به این منظور، روچاپ و مصرف شد.

پس از آنکه تمبرها بر روی رسید چسبانده می‌شد؛ مهر دستی با عبارت فرانسوی "Colis Postaux" (بسته‌های پستی) بر روی تمبرها زده می‌شد. چون این کار دستی انجام می‌گرفت؛ در بعضی از رسیدها، بخشی از "مهر دستی" بر روی کاغذ رسید نیز خورده است. (فریدون فرح بخش، راهنمای تمبرهای ایران، ۱۳۹۵، ص ۷۶)



سری مصرف شده امانات پستی (Colis Postaux) "روچاپ ماشینی" و "مهر دستی"، از ۱ شاه‌ی تا ۱ تومان

(تصویر از آرشیو آقای هادی میرزایی)



رسید اعلام ارزش "Valeur Declaree" از هودان، تمبرهای مصرف شده بر روی این رسید، همگی با مهر دستی هستند.

(مجموعه آقای ایرج افتخار)



قطعه ای از رسید امانت پستی با تمبرهای "Colis Postaux"، باطل شده با مهر پستی انزلی

(<https://www.stampcircuit.com/category/persian-postal-history>)

رسیدهای امانت پستی با روچاپ "Colis Postaux" (دو نوع: روچاپ ماشینی و مهر دستی) در شهرهای مرزی شمال و شمال شرق ایران با روسیه مصرف شده است: بندر انزلی و هودان.



تمبر ۹ شاهی از سری محمد علی شاه با روچاپ "Colis Postaux" (نوع دستی)، باطل شده با مهر شیلدی (Oval) رودسر

(تصویر از آرشیو آقای هادی میرزایی)

این تمبرها بر روی دو نوع "رسید" مصرف شده است:

۱. رسید حمل و نقل (Bulletin d'expédition)

۲. رسید اعلام ارزش (Valeur Declaree)

این رسیده‌ها توسط "دفتر پستی" دریافت و بایگانی می‌گردید و در نهایت (پس از سپری شدن دوره پیگیری) معدوم می‌شد تا از آنها سوء استفاده نشود. به همین دلیل اغلب رسیده‌های موجود، بریده شده بوده فقط تمبرهای آن باقی مانده است. اکنون تنها ۱۳ نمونه از این نوع رسیده‌ها بطور کامل موجود است. (بهر روز نصر و وحید بهکار، باجگیران و تمبرهای بریده، ماهنامه دنیای تمبر، شماره ۱۲۵، آبان ۱۳۹۶، ص ۱۸)

دوره احمد شاه قاجار:

حدود ۶ سال بعد در سال ۱۲۹۴ خورشیدی (۱۹۱۵ میلادی) در دوره احمد شاه، در میانه جنگ جهانی اول، برای دومین بار تمبرهایی جهت مصرف روی رسید امانت پستی، منتشر و در پستخانه‌ها مصرف شد. این سری مانند سری قبل به صورت روچاپ ماشینی (Overprint) "امانات پستی" روی سری "تاج گذاری احمد شاه" آماده شد.

در این سری علاوه بر عبارت فرانسوی "Colis Postaux" عبارت پارسی "امانات پستی" نیز در روچاپ گنجانده شد.



سری "امانات پستی"، ۱۲۹۴ خورشیدی، مصرف نشده (Mint)، چاپ مجدد



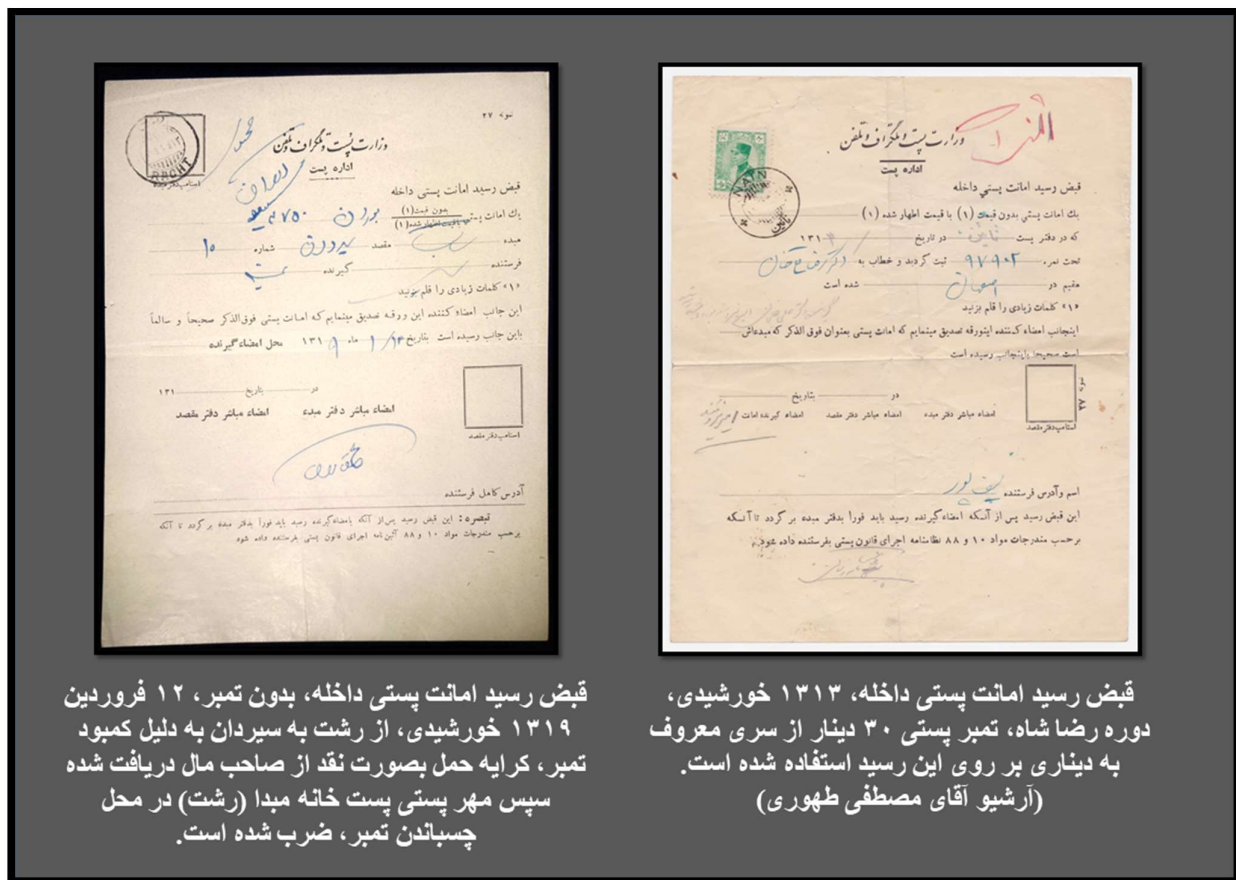
پشت و روی رسید "امانت پستی"، مبلغ ۱۸ قران و ۱۰ شاهی (۵۰ دینار)

در این رسید، هزینه پستی از صاحب بسته دریافت شده و معادل مبلغ آن، تمبر بر روی رسید چسبانده و باطل شده است. یک قطعه تمبر ۱ تومان تاج گذاری احمد شاه با روچاپ "امانت پستی"، یک قطعه تمبر ۵ قران با روچاپ امانات پستی، یک قطعه تمبر ۳ قران با روچاپ امانات پستی و یک قطعه تمبر ۱۰ شاهی با روچاپ امانات پستی برای این رسید، مصرف شده است.

پس از سری روچاپ "امانات پستی" بر تمبرهای "تاج گذاری احمد شاه"، تا پایان حکومت قاجار، تمبر جدیدی ویژه "امانت پستی" منتشر نشد.

دوره رضا شاه پهلوی:

در طول دوره رضا شاه، تمبر ویژه "امانت پستی" منتشر نشد. بر روی "رسید امانت پستی" از تمبرهای پستی جاری، مصرف می شد.



قبض رسید امانت پستی داخله، بدون تمبر، ۱۲ فروردین ۱۳۱۹ خورشیدی، از رشت به سیردان به دلیل کمبود تمبر، کرایه حمل بصورت نقد از صاحب مال دریافت شده سپس مهر پستی پست خانه مبدا (رشت) در محل چسباندن تمبر، ضرب شده است.

قبض رسید امانت پستی داخله، ۱۳۱۳ خورشیدی، دوره رضا شاه، تمبر پستی ۳۰ دینار از سری معروف به دیناری بر روی این رسید استفاده شده است. (آرشو آقای مصطفی طهوری)

دو نمونه قبض رسید امانت پستی داخله، با تمبر و بدون تمبر

دوره محمد رضا شاه پهلوی:

در دوره محمد رضا شاه پهلوی، به تاریخ ۳۰ اردیبهشت سال ۱۳۳۷ خورشیدی، اولین سری تمبر مخصوص "امانات پستی" منتشر شد. (فریدون فرح بخش، راهنمای تمبرهای ایران، ۱۳۹۵، ص ۲۴۵) تا پیش از این (در دوره قاجار)، تمبرهای "امانت پستی" بصورت روچاپ منتشر شده بود.

این تمبر به میزان کرایه ای که بابت حمل بار از مشتری دریافت می شد؛ بر روی رسید امانت پستی (بارنامه) چسبانده و با مهر دفتر پستی مقصد، باطل می شد.



سری اول "امانات پستی"، ۱۳۳۷ خورشیدی

(مجموعه آقای دکتر سید حسین محمد حسینی شمیرانی)

سری اول تمبر امانات پستی در ۱۱ رقم منتشر شد. از ۵۰ دینار (به رنگ قهوه ای) تا ۲۰۰ ریال (به رنگ سبز).

این سری بر روی کاغذ با "ته نقش" (Watermark) یا فیلیگران (Filigran) شماره ۲ چاپ شد. اندازه دندان این تمبر ۱۲/۵ است.



تصویر "ته نقش" یا "فیلیگران" شماره ۲

"ته نقش" تصویری است محو (نا پیدا) که با نگه داشتن کاغذ در برابر نور، وجود آن در کاغذ، هویدا می شود.

از کاغذ با فیلیگران شماره ۲ در چاپ تمبر در محدوده زمانی امرداد ۱۳۳۴ تا مهر ۱۳۳۶ خورشیدی استفاده شده است. (فریدون فرح بخش، راهنمای تمبر های ایران، ۱۳۹۵، ص ۱۲).



تصویر پشت تمبر سری اول "امانات پستی"، ۱۳۳۷ خورشیدی، در پشت این سری، کادر مستطیل شکل با کلمه «ایران» به صورت معکوس به رنگ مشکی چاپ شد. این مستطیل و نوشته پس از شسته شدن تمبر پاک می شوند.

تصویر پشت تمبرهای سری اول "امانات پستی"، چاپ ۱۳۳۷ خورشیدی

در پشت این سری، کادر مستطیل شکل با کلمه "ایران" (IRAN) بصورت معکوس به رنگ مشکی چاپ شد. در چاپ پشت تمبر از مرکب "رنگ رو" استفاده شده است. ویژگی این نوع مرکب آن است که در آب حل شده از روی کاغذ پاک می شود. اگر تمبر امانات پستی در آب قرار داده شود، کادر مستطیل و کلمه چاپ شده در پشت تمبر، محو می شود. این ویژگی برای افزایش امنیت و جلوگیری از تقلب تعبیه شده است. کادر چاپ شده در پشت تمبرهای سری نخست امانات پستی در دو اندازه است:

۱. ۲۰ در ۲۸ میلیمتر

۲. ۱۶ در ۲۴ میلیمتر



دو نوع اندازه کادر چاپ شده با مرکب رنگ رو مشکی در پشت تمبرهای سری نخست امانات پستی

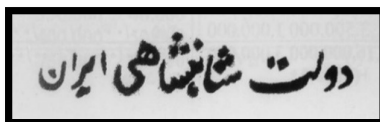
سری دوم تمبر "امانات پستی" به دلیل کمبود این تمبر در دفترهای پستی، در سال ۱۳۴۰ خورشیدی، سه سال پس از انتشار سری اول "امانات پستی"، چاپ و منتشر شد. سری دوم در هفت رقم بود. از ۵ ریال تا رقم ۲۰۰ ریالی، در این سری رقم های خرد (۵۰ دینار، ۱ ریال، ۲ ریال، ۳ ریال)، منتشر نشد.



سری دوم تمبر "امانات پستی"، ۱۳۴۰ خورشیدی

(مجموعه آقای قاسم صفری)

سری دوم تمبر "امانات پستی" بر روی کاغذ با "ته نقش" (Filigran) شماره ۳ چاپ شد. اندازه کادر مستطیل مشکی چاپ شده در پشت تمبر سری دوم امانات پستی، ۲۰ در ۲۸ میلیمتر است. اندازه دندانه سری دوم تمبر "امانات پستی" ۱۲/۵ است.



تصویر ته نقش شماره ۳

سری سوم تمبر "امانات پستی" از سال ۱۳۴۵ تا ۱۳۴۷ خورشیدی در چند نوبت منتشر شد. رقم های این سری از ۲ ریال تا ۲۰۰ ریال است. سری سوم بر دو نوع کاغذ و چسب متفاوت چاپ شد:

۱. کاغذ ساده و چسب سفید
۲. کاغذ زبر دانه دار و چسب براق

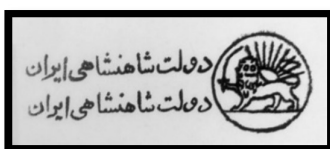
(فریدون فرح بخش، راهنمای تمبر های ایران، ۱۳۹۵، ص ۲۴۶)



سری سوم تمبر "امانات پستی"، تاریخ انتشار ۱۳۴۵ تا ۱۳۴۷ خورشیدی

(مجموعه آقای قاسم صفری)

سری سوم تمبر "امانات پستی" بر روی کاغذ با "ته نقش" (Filigran) شماره ۵ چاپ شد. اندازه کادر مستطیل مشکی چاپ شده در پشت تمبر سری دوم امانات پستی، ۱۶ در ۲۴ میلیمتر است. دندانه تمبرهای این سری ۱۲/۵ است.



تصویر ته نقش شماره ۵

نکته: با توجه به اینکه سه سری تمبر امانات پستی از نظر رنگ و مبلغ، شبیه هم هستند؛ تنها راه تفکیک هر سری از دیگری، از راه تشخیص "ته نقش" یا فیلیگران است.

سری چهارم تمبر "امانات پستی" در سال ۱۳۶۰ خورشیدی، در دوره جمهوری اسلامی، در سه رقم: ۵۰ ریال، ۱۰۰ ریال و ۲۰۰ ریال منتشر شد. تمبر ۱۰۰ ریالی با استفاده از زینک (Printing Plate) یا کلیشه چاپ سری قبل چاپ شد اما برای رقم های ۵۰ و ۲۰۰ ریالی، کلیشه جدید طراحی گردید. سری چهارم بر روی کاغذ با "ته نقش" شماره ۵ چاپ شد.



سری چهارم امانات پستی، تاریخ انتشار: ۱۳۶۰ خورشیدی

مستطیل مشکی و کلمه ایران در پشت تمبرهای سری چهارم "امانات پستی" چاپ نشد.

سری چهارم تمبر "امانات پستی" مدت کوتاهی در پست استفاده شد. علت آن بود که این سری بر روی کاغذ با فیلیگران شماره ۵ (تصویر شیر و خورشید به همراه عبارت دولت شاهنشاهی ایران) چاپ شده بود از اینرو این سری از دور مصرف خارج گردید. (فریدون فرح بخش، راهنمای تمبر های ایران، ۱۳۹۵، ص ۴۷۲).

پس از این تاریخ (۱۳۶۰ خ.) تا اکنون (۱۴۰۰ خ.) تمبر جدیدی مخصوص "امانت های پستی" چاپ و منتشر نشده است.

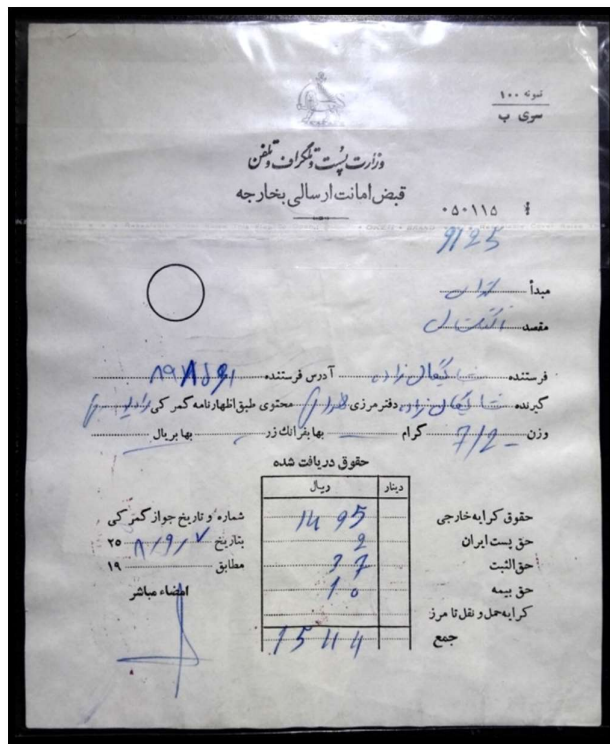
در پایان از همکاری آقایان: بهروز نصر اصفهانی، ایرج افتخار، بیورن سورنه، نظام انصاری، هادی میرزایی، وحید بهکار، قاسم صفری، مصطفی طهوری و حسین محمد حسینی، صمیمانه سپاس گزاری می کنم.

بن مایه ها:

- ۱- ایرج رودگر کیا دارا، تاریخ پست ایران، ۱۳۷۶
- ۲- فریدون فرح بخش، راهنمای تمبر های ایران، ۱۳۹۵
- ۳- بهروز نصر و وحید بهکار، باجگیران و تمبرهای بریده، ماهنامه دنیای تمبر، شماره ۱۲۵، آبان ۱۳۹۶

4. David Feldman Auction catalogue, The Eftekhar Collection (Part I) 2016

5. <https://www.stampcircuit.com/category/persian-postal-history>



نمونه قبض امانت ارسالی به خارج از کشور به مبلغ ۱۵۴۴ ریال در سال ۱۳۵۸ خورشیدی

پشت این رسید هفت تمبر ۲۰۰ ریالی، یک تمبر ۱۰۰ ریالی، دو تمبر ۲۰ ریالی، یک تمبر ۲ ریالی و یک تمبر دو ریال خیریه باطل شده است.

نکته جالب آنکه در بررسی سیصد برگ رسید امانات پستی که مابین ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۵ خورشیدی صادر شده اند بعضی از رقم های تمبر امانات روی این رسیده ها دیده نشد: کمترین رقم ۵۰ دینار و بیشترین رقم ۲۰۰ ریالی بود.

دیگر آنکه بخش زیادی از این رسیده ها دارای پارگی بودند.



مبلغ دریافتی ۱۳۶۶ ریال، سال ۱۳۵۵ خورشیدی

در پشت رسید فوق شش تمبر ۵۰ ریال، دو تمبر ۳۰ ریال، دو تمبر ۲ ریال و یک تمبر ۲ ریال خیریه دیده می شود (باقی مانده است) که جمع مبلغ آنها ۳۶۶ ریال می شود؛ اصل مبلغ ۱۳۶۶ ریال بوده در نتیجه مبلغ ۱۰۰۰ ریال تمبر که احتمالاً پنج قطعه تمبر ۲۰۰ ریالی بوده از روی سند جدا شده است.

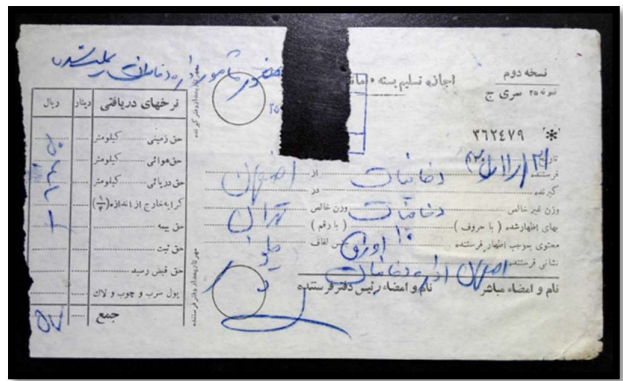


رسید امانات پستی، متعلق به بانک ملی، سال ۱۳۵۵ خورشیدی، مبلغ دریافتی ۳۶۶ ریال

در پشت این سند هشت قطعه تمبر ۳۰ ریال، یک قطعه تمبر ۲۰ ریال، دو قطعه تمبر ۲ ریال و یک قطعه تمبر ۲ ریال خیریه باقی مانده است. جمع مبلغ تمبرهای باقی مانده ۲۶۶ ریال است. نسبت به کل مبلغ که ۳۶۶ ریال بوده ۱۰۰ ریال تمبر از این رسید جدا شده است.

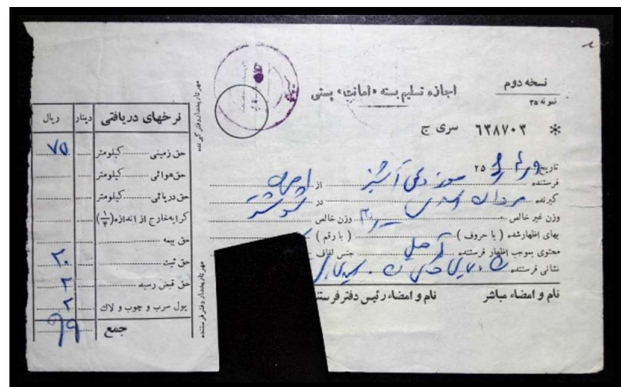


نمونه تمبرهای ۱۰۰ ریالی جدا شده از سندهای این مجموعه



رسید امانت پستی شرکت دخانیات اصفهان به دخانیات تهران، مبلغ دریافتی توسط دفتر پست ۵۷ ریال

پشت رسید چهار تمبر ۱۰ ریال، یک قطعه تمبر ۵ ریال و یک قطعه تمبر ۲ ریال خیریه باقی مانده است که جمعا مبلغ ۴۷ ریال را نشان می دهد. با توجه به اصل وجه پرداختی که ۵۷ ریال بوده؛ یک قطعه تمبر ۱۰ ریالی از این سند جدا شده است.



در این رسید ۳ کیلو گرم آجیل از اصفهان به شوشتر در سال ۱۳۵۶ خ. پست شده است. مبلغ ۹۹ ریال کرایه توسط دفتر پست اصفهان از فرستنده دریافت گردیده است. در پشت سند یک قطعه تمبر ۵۰ ریال، چهار قطعه ۱۰ ریالی، سه قطعه ۲ ریالی و یک قطعه ۲ ریالی خیریه باقی مانده است که جمعا ۹۸ ریال تمبر روی رسید باقی مانده است. یک قطعه تمبر ۱ ریالی از سند جدا شده است.

نمونه هایی که ذکر شد از میان بررسی ۳۰۰ مورد رسید امانت پستی بود.

چرا از روی این رسیده های امانت پستی، تمبرهایی جدا شده است؟

به احتمال زیاد، شخصی برای استفاده مجدد از تمبرها، به فکر جدا کردن تمبرها افتاده که مهر ابطال خورده اند یا مهرشان کمرنگ بوده و با مواد شیمیایی می توانسته اثر مهر را پاک کند. این احتمال به دلیل آنکه توجیه اقتصادی دارد قوی بوده به واقعیت نزدیک است.

هم اکنون نیز تمبرهای پستی جمهوری که روی پاکت نامه ها استفاده شده اند؛ شسته می شوند سپس مهر پستی روی آنها توسط مواد شیمیایی پاک شده مجدد در بعضی دفترهای پستی استفاده می شود. به همین دلیل تا چند سال پیش که امکان استفاده تمبر روی پاکت نامه وجود داشت؛ پاکت نامه های مصرف شده به منظور استفاده مجدد تمبرشان خرید و فروش می شد.

Parcel Post

(Colis Postaux)

Saeed Bakhtiari Soltani

Member of Iran Philatelic Study Circle

user35335@gmail.com

March 2021

Background:

Post has long played an important role in social life. With the recent advances in communication in the modern age, not only has the role of "post" not diminished, but its scope of efficiency has been increased.

Parcel Post (postal cargo) is a shipment that includes any type of authorized goods that are sent from the origin to the destination by the post office. In order to guarantee and track the delivery of "goods" deposited to the post office, a receipt is issued for each loan. In the Parcel Post receipt, the details of the shipment are recorded: name of the sender, name of the recipient, destination, origin, weight of the goods, date of sending and date of receipt of the loan. On the receipt, a special "Parcel Post" stamp will be affixed and canceled on the amount calculated for the cost of sending the goods (based on weight and distance).

The historical background of "Parcel Post" in "New post of Iran" dates back to the time of Nasser al-Din Shah Qajar. The most important route of entry and exit of trade goods between Europe and Iran was through Russia. In 1883 Russia imposed heavy customs duties, preventing the entry and exit of trade goods between Iran and Europe. This situation led to the transportation of goods by mail in the form of "postal deposit". This made the post even more prosperous. (Iraj Roodgar Kia Dara, An overview of the postal history of Iran, 1997, pp. 154, 268)

During the reign of Nasser al-Din Shah, the current issued postage stamps were used for "Parcel Post receipts". Usually large numbers of postal (Krani) stamps were used for this purpose. During this period, no special stamp was issued for the "Parcel Post" receipt.

Parcel Post Stamps:

For the first time in 1909 during the reign of Mohammad Ali Shah Qajar, a special stamp was issued for "Parcel Post". For this purpose, the postage stamps of "Mohammad Ali Shah" were printed in two ways:

Figure 1: Figure 26 Shahi from the postal series of Mohammad Ali Shah, commissioned by the Post Office of Iran in the printing house of Anshede in the Netherlands (the printing house that printed the stamp series of Mohammad Ali Shah) The meaning of "Colis Postaux" was Parcel Post. This Overprint was printed with black ink on stamps by a printing press. (Fereydoun Farahbakhsh, The Stamps of Iran, 2016, p. 76).

Figure 2: The handstamp of "Colis Postaux" was stamped in blue and sometimes black on the postal series of Mohammad Ali Shah. From 1 Chahi to 10 Kran, it was printed and consumed for this purpose.

After the stamps were affixed to the receipt; The stamp was stamped with the French word "Colis Postaux" (postal packages). Because it was done manually; In some receipts, part of the Overprint of stamp on the receipt paper is also engraved. (Fereydoun Farahbakhsh, The Stamps of Iran, 2016, p. 76).

Postage parcel receipts with "Colis Postaux" printing (two types of machine and manual) have been used in the border cities of northern and northeastern Iran with Russia: "Bandar Anzali" and "Hudan".

These stamps are used on two types of "receipts":

1. Shipping Receipt (Bulletin d'expédition)
2. Value Declaration Receipt (Valeur Declaree)

These receipts were received and archived by the "post office" and eventually (after the follow-up period) were destroyed so that they would not be misused. For this reason, most of the existing receipts have been cut, leaving only the stamps. Only 13 examples of such receipts are now fully available. (Behruz Nassre and Vahid Behkar, Bajgiran and stamps cut, World of Stamps Monthly, No. 125, November 2017, p. 18).

About 6 years later, in 1915 during the reign of Ahmad Shah, in the middle of the First World War, stamps were used for the second time for the use of Parcel Post receipts and were used in post offices. This series, like the previous series, was prepared as an overprint of "Colis Postaux" on the series "Ahmad Shah's coronation".

In this series, in addition to the French phrase "Colis Postaux", the Persian phrase "Parcel Post" (امانت پستی) was also included in the Overprint.

After the series of "Parcel Post" on the stamps of "Ahmad Shah coronation", until the end of the Qajar period, no new stamp "Parcel Post" was issued.

The special postage stamp (for Parcel Post) was not issued during Reza Shah's reign. Current postage stamps were used on the "Parcel Post receipt".

During the reign of Mohammad Reza Shah Pahlavi, on 20 May 1958, the first series of stamps for "Parcel Posts" was issued. (Fereydoun Farahbakhsh, The Stamps of Iran, 2016, p. 245) Before this (during the Qajar period), "Parcel Post" stamps were published in Overprint.

This stamp is equal to the amount of fare received from the customer for freight; It was affixed to the Parcel Posts receipt (bill of lading) and was canceled with the postmark of the destination post office.

The first series of postage stamps was issued in 11 digits. From 50 dinars (brown) to 200 rials (green). The series was printed on paper with Watermark (Filigran) No. 2. The tooth size of this stamp is 12.5

Watermark (Filigran) is a faded (invisible) image that is exposed to light by holding the paper against the light. Paper with Filigran number 2 has been used in stamp printing in the period of August 1334 to October 1336 solar. (Fereydoun Farahbakhsh, The Stamps of Iran, 2016, p. 12).

On the back of the series, a rectangular box with the word "Iran" (IRAN) was printed in reverse in black. In the printing on the back of the stamp, "Unstable ink" has been used. The characteristic of this type of ink is that it is removed from the paper dissolved in water. If the postage stamp is placed in the water, the rectangular box and the word printed on the back of the stamp will disappear. This feature is built-in to increase security and prevent fraud.

The box printed on the back of the first series postage stamps is in two sizes:

1. 20 by 28 mm
2. 16 by 24 mm

The second series of "Parcel Post" stamps was printed and published in 1961, three years after the publication of the first series of "Parcel Post" due to the lack of this stamp in post offices. The second series was in seven digits. From 5 Rials to 200 Rials, in this series of small digits (50 dinars, 1 Rial, 2 Rials, 3 Rials) were not published.

The second series of "Parcel Post" stamps was printed on paper with "Filigran" number 3. The size of the black rectangular box printed on the back of the stamp of the second series of Parcel Post is 20 by 28 mm.

The tooth size of the second series of "Parcel Post" stamps is 12.5

The third series of "Parcel Post" stamps was published several times from 1964 to 1967. The figures of this series are from 2 Rials to 200 Rials. The third series was printed on two different types of paper and glue:

1. Chalky paper and with thin white gum
2. Rough paper and shiny gum

(Fereydoun Farahbakhsh, The Stamps of Iran, 2016, p. 246).

The third series of "Parcel Post" stamps was printed on paper with "Filigran" No. 5. The size of the black rectangular box printed on the back of the stamp of the second series of postal deposits is 16 by 24 mm. The teeth of the stamps of this series are 12.5

Note: Due to the fact that the three series of postage stamps are similar in terms of color and amount; The only way to distinguish one series from another is by identifying the Watermark (Filigran).

The fourth series of "Parcel Post" stamps was published in 1981, during the Islamic Republic, in three digits: 50 Rials, 100 Rials and 200 Rials. The 100 Rials stamp was printed using Zinc (Printing Plate) or the previous series printing stencil, but for the 50 and 200 Rials figures, a new stencil was designed. The fourth series was printed on paper with "Watermark" No. 5

The black rectangle and the word Iran were not printed on the back of the stamps of the fourth series of "Parcel Post".

The fourth series of "Parcel Post" stamps was used in the post for a short time. The reason was that this series was printed on paper with Filigran number 5 (image of a lion and the sun with the phrase of the imperial government of Iran), so this series was out of use. (Fereydoun Farahbakhsh, The Stamps of Iran, 2016, p. 472).

After this date, 1981 till now (2021) no new stamp for "postal loans" has been printed and issued.

*In the end, I would like to thank the cooperation of gentlemen: Behruz Nassre Esfahani, Iraj Eftekhar, Bjorn Sohrne, Nezam Ansari, Hadi Mirzayi, Vahid Behkar, Ghasem Safari, Mostafa Tahoori and Hossein Mohammad Hosseini.

** In translating this text from Persian to English, I used "Google Translate".

References:

- 1- Iraj Roodgar Kia Dara, An overview of the postal history of Iran, 1997
- 2- Fereydoun Farahbakhsh, The Stamps of Iran, 2016
- 3- David Feldman Auction catalogue, The Eftekhar Collection (Part I) 2016
- 4- Behruz Nassre and Vahid Behkar, Bajgiran and stamps cut, World of Stamps Monthly, No. 125, November 2017
- 5- <https://www.stampcircuit.com/category/persian-postal-history>